

Vasemmistoliittolaisten näkemyksiä eurooppapolitiikasta

Teppo Eskelinen ja Annukka Valkeapää

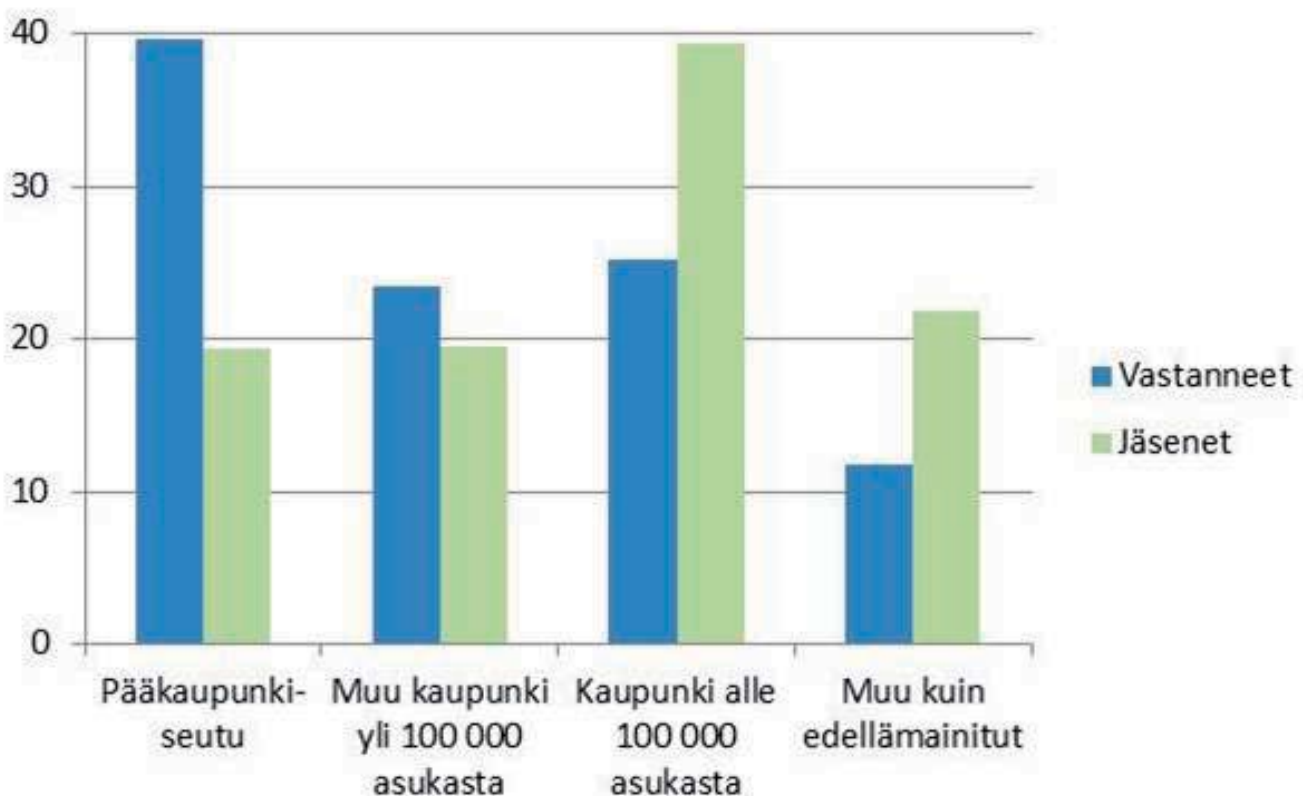
1. Motivaatio

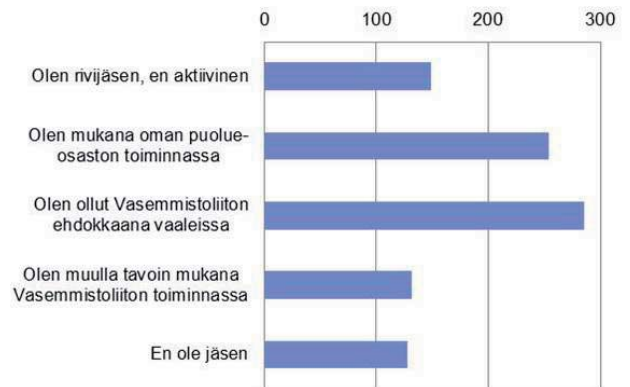
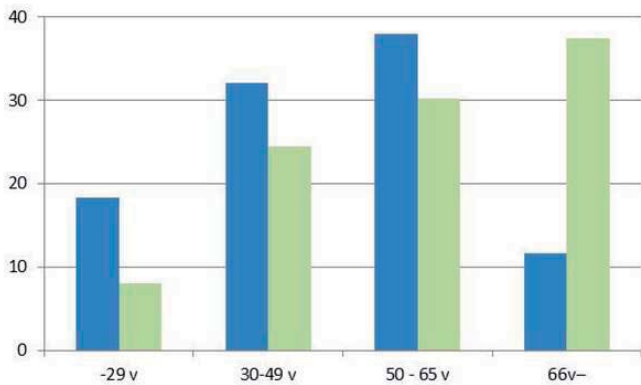
Vasemmistoliitto ry pyysi ajatuspaja Vasemmistofoorumia toteuttamaan puolueen jäsenkyselyn eurooppapolitiikasta. Kyselyn tarkoituksena oli paitsi selvittää jäsenistön mielipiteitä unionista, myös selvittää jäsenistön toiveita eurovaalien kampanjakärjiksi. Kysely toimisi yhtenä elementtinä puolueen eurovaalikampanjaa suunniteltaessa. Vasemmistofoorumille puoluetta lähellä olevana tutkimusorganisaationa tehtävä oli luonteva. Myös asetelma oli kiinnostava: eurooppapolitiikasta on selvästi jakautuneita

mielipiteitä, ja jäsendemokratian syventäminen kyselyn avulla on aina paitsi myönteinen toimintamalli, myös tutkimuksellisesti olennaista tietoa tuottava proseduuri.

2. Toteutus

Vasemmistofoorumi vastasi sekä kyselyn suunnittelusta että tulosten analyysistä. Kyselyn suunnittelun pohjaksi Vasemmistofoorumin toiminnanjohtaja Teppo Eskelinen kokosi yhdessä puolueen euroopparyhmän puheenjohtajan Laura

Tuomisen kanssa listan ydinkysymyksistä, jotka ovat herättäneet keskustelua euroopparyhmän piirissä. Tältä perustalta koottiin alustava kysymysrunko. Kysymysrunkoa kommentoivat euroopparyhmän jäsenet ja puoluesihteerit. Kommenttien pohjalta tehtiin kysymyslomakkeen lopullinen versio.

Kysymyslomakkeessa oli viisi taustatietokysymystä, kymmenen väitettä joihin haettiin vastausta viisiportaisella asteikolla (täysin eri mieltä – täysin samaa mieltä), neljä monivalintakysymystä, jossa sai valita useamman vaihtoehdon, sekä kaksi avokysymystä.

Kysely vietiin internetiin, jossa kyselyyn vastaamiseen oli noin kaksi viikkoa aikaa. Kyselyä mainostettiin jäsenistölle laajasti. Se välitettiin Vasemmistoliiton uutiskirjeeseen, kaikille puolueen sähköpostilistoille (työntekijät, vasemmistonaiset, puoluehallitus, puoluevaltuusto, piirijärjestöt ja niiden kautta osastot). Myös Facebook-sivulla mainostettiin kyselyä. Lisäksi voidaan olettaa, että jäsenet ovat levittäneet kyselyä myös omatoimisesti.

Kyselyn kvantitatiivisen analyysin toteutti VTM Annukka Valkeapää ulkopuolisena asiantuntijana. Dosentti Teppo Eskelinen vastasi kvalitatiivisen aineiston analysoinnista.

3. Vastaajat

Kyselyyn tuli vastauksia yhteensä 669. Sukupuolensa ilmoittaneista vastaajista naisia oli 30,7 % ja miehiä 69,3 %. Jäsenistä 43 % on naisia, joten vastaajajoukossa naiset ovat aliedustettuina suhteessa jäsenistöön. Ikäluokan osalta suurin vastaajaryhmä olivat 50-65 -vuotiaat, kun taas jäsenistä suurin ikäryhmä on yli 66-vuotiaat.

Puolueaktiivisuutta kysyttäessä vastaaja sai valita niin monta kohtaa kuin koki sopivaksi omalla kohdalla. Vastaajista 19 % ilmoitti, ettei ole Vasemmistoliiton jäsen ja 22 % luki itsensä rivijäseneksi. Näistä vain muutama on ollut toiminnassa mukana tai ehdokkaana vaaleissa. 42 % vastaajista on ollut Vasemmistoliiton ehdokkaana vaaleissa, 38 % ollut mukana oman puolueosaston toiminnassa ja 20 % muulla tavoin toiminnassa mukana. Näissä vastauksissa oli huomattavasti päällekkäisyyttä (jos on ollut ehdolla, on tyypillisesti ollut myös muulla tavoin toiminnassa mukana). Vastaajiksi valikoitui siis huomattavan aktiivisia puolue toimijoita, mitä voidaan pitää luonnollisena.

Tyypillinen vastaaja on siis 50-65-vuotias pääkaupunkiseudulta kotoisin oleva mies, jolla on opisto- tai ammattitutkinto ja hän on ollut ehdokkaana vaaleissa.

4. Metodologisia varauksia

Tulosten tulkinnassa on pidettävä mielessä kyselyn toteuttamistapaan ja vastaajajoukkoon liittyvät varaukset. Internet-kysely toteuttamistapana luultavasti karsi vanhimpien ikäryhmien edustajia. Huomattavan suuri osa vastaajista oli pääkaupunkiseudulta, joten pienemmillä paikkakunnilla asuvat jäsenet ovat kyselyssä aliedustettuina. Toisaalta kaikilla jäsenillä on ollut tieto kyselystä ja mahdollisuus vastata siihen, joten tietyistä ryhmäkohtaisista yli/aliedustuksista huolimatta kyselyn tuloksia voidaan tulkita jäsenistön näkemyksinä. Tuloksia lukiessa on kuitenkin syytä huomioda mainitut yli/aliedustukset.

Myös ei-jäsenet saattoivat vastata kyselyyn. Tämä mahdollistaa vertailun jäsenten ja ei-jäsenten välillä.

Kuitenkin tuloksia lukiessa on syytä pitää mielessä, että vastaajista viidennes ei ole Vasemmistoliiton jäseniä.

Lisäksi on pidettävä mielessä, että kaikissa avoimissa internet-kyselyissä on tietty väärinkäytösten vaara. On aina periaatteessa mahdollista, että joku täyttäisi kyselyn pelkästään häiriköintitarkoituksessa. Tämän kyselyn vastauksissa ei kuitenkaan näy mitään sellaisia huomattavia poikkeamia tai epäjohtonmukaisuuksia, jotka herättäisivät epäilyjä ainakaan systemaattisesta kyselyn häirinnästä.

Kvalitatiivisen analyysin osalta on lisäksi muistettava, että laadullisten aineistojen tutkimus ei ole koskaan eksaktia. Aineistojen tulkinnassa ei pääse eroon tutkijan subjektiivisesta tulkinnasta. Tulkinnan validiteetin takeena on pitkälti vain tutkijan ammattitaito.

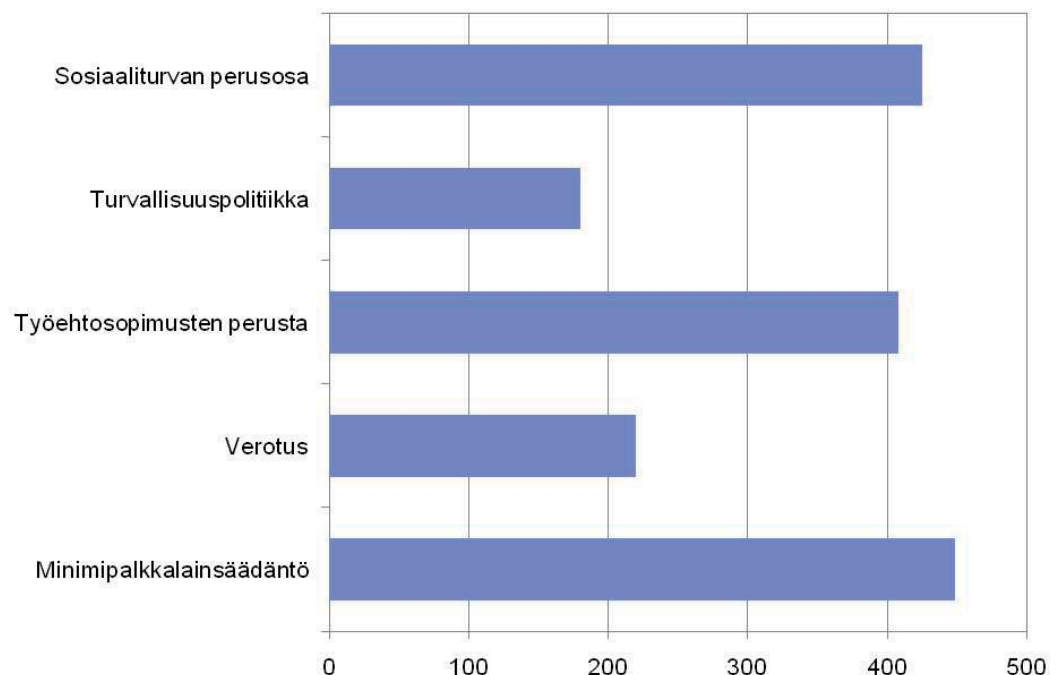
Tässä analyysissä vastaukset luettiin kerran läpi, minkä jälkeen luotiin muutamia yleisiä kategorioita. Tämän jälkeen vastaukset luettiin uudelleen, koodaten ne tiettyihin kategorioihin. Kyse on eräänlaisesta vaiheittain syventävästä ”vuoropuhelusta” aineiston kanssa.

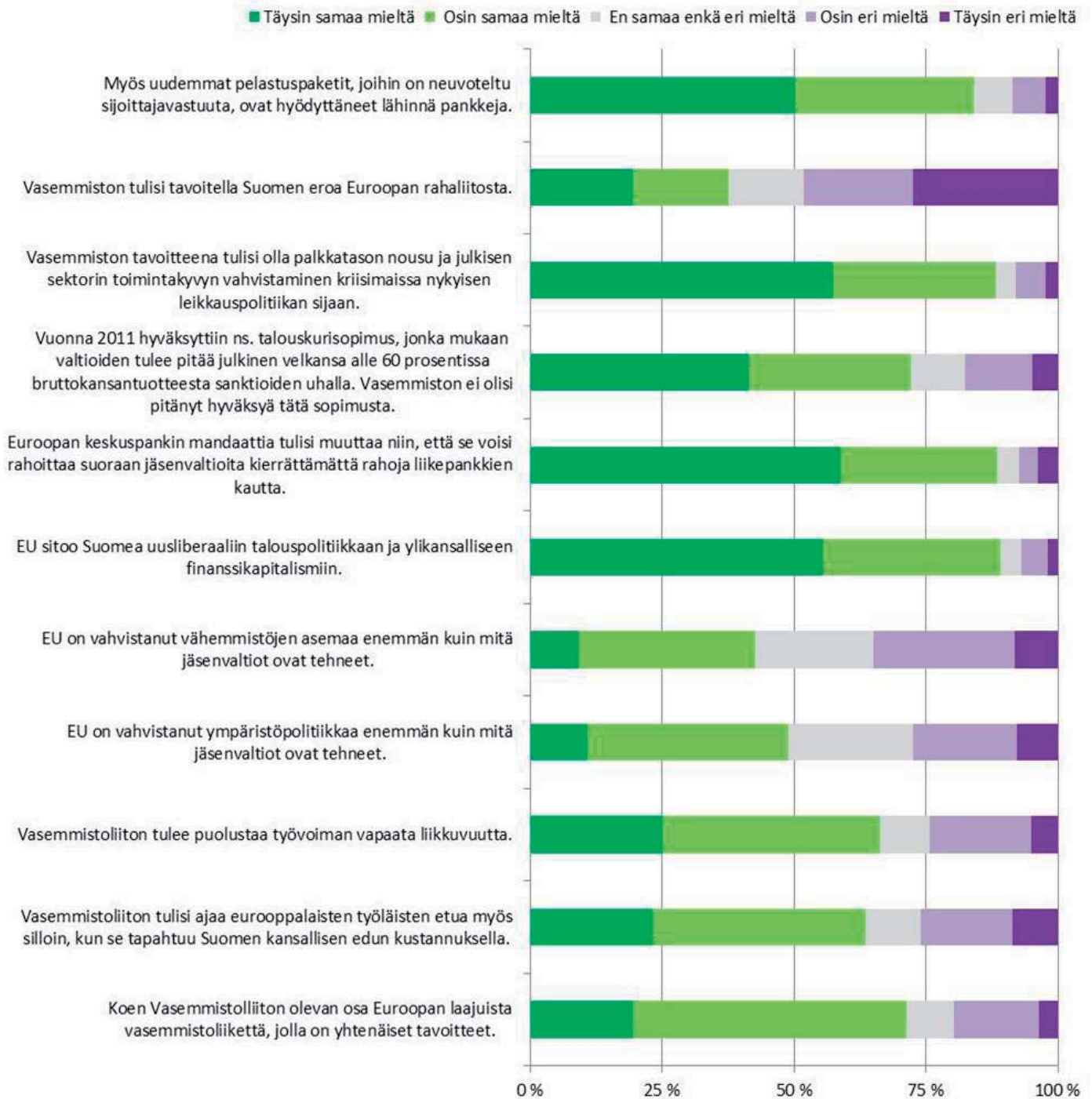
5. Määrällisen aineiston tuloksia

Suurin osa kysymyksistä oli siis väitteiden muodossa. Väitteeseen oli mahdollista vastata viisiportaisella asteikolla, jonka ääripäät olivat ”täysin samaa mieltä” ja ”täysin eri mieltä”. Väitteillä pyrittiin selvittämään vastaajien näkemyksiä keskeisistä EU:iin ja eurooppapolitiikkaan liittyvistä asioista. Monet kysymyksistä oli valittu sen perusteella, mitä puolueen euroopparyhmässä koettiin jäsenistöä jakaviksi kysymyksiksi.

Vastaajat olivat eniten samaa mieltä seuraavien väitteiden kanssa: ”Myös uudemmat pelastuspaketit, joihin on neuvoteltu sijoittajavastuuta, ovat hyödyttäneet lähinnä pankkeja”; ”Vasemmiston tavoitteena tulisi olla palkkatason nousu ja julkisen sektorin toimintakyvyn vahvistaminen kriisimaissa nykyisen leikkauspolitiikan sijaan”; ”EU sitoo Suomea uusliberaaliin talouspolitiikkaan ja ylikansalliseen finanssikapitalismiin”; ja ”Euroopan Keskuspankin mandaattia tulisi muuttaa niin, että se voisi rahoittaa suoraan jäsenvaltioita kierrättämättä rahoja liikepankkien kautta”. Kaikissa näissä kysymyksissä ”täysin samaa mieltä olevien joukko

Vasemmiston tavoitteena tulisi olla kansallisen päätösvallan menetyksen kustannuksellakin EU:n laajuinen

oli vähintään puolet vastaajista ja täysin tai osittain samaa mieltä olevien joukko yli 80 prosenttia vastaajista. Muiden väitteiden kohdalla vastauksissa oli enemmän hajontaa.

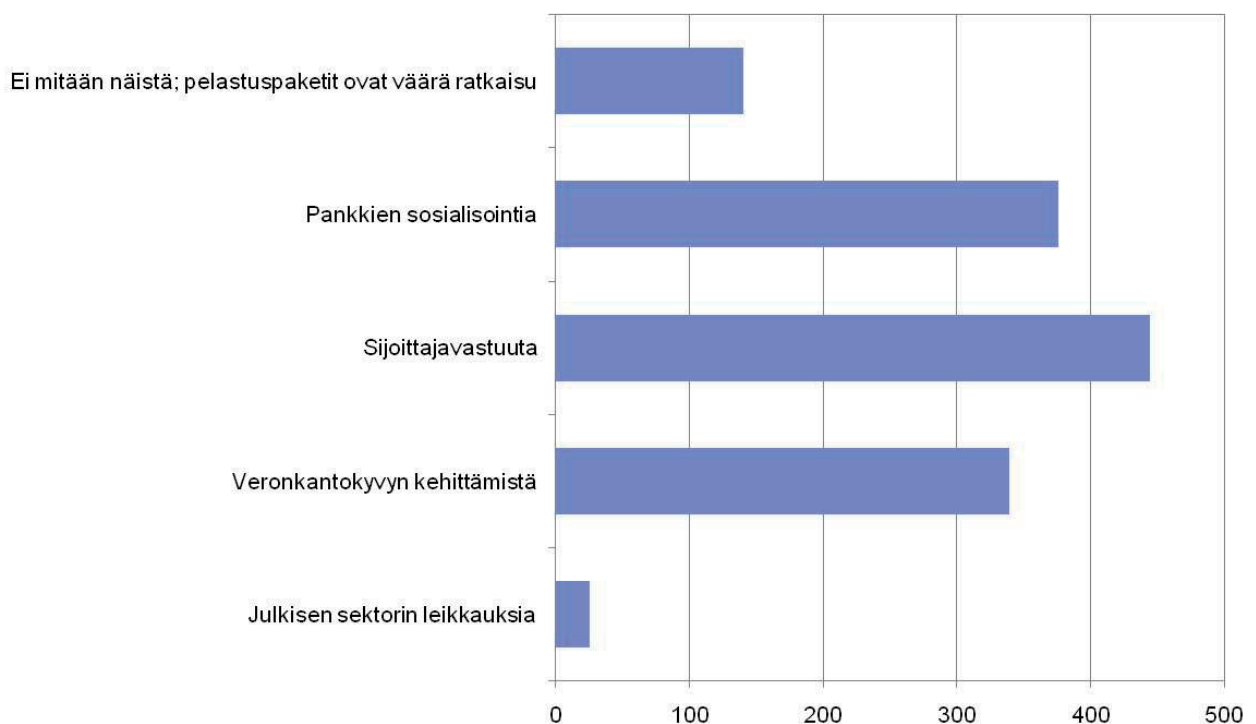
Vastauksia pelastuspaketteja koskevaan väitteeseen voidaan pitää jäsenistön protestina hallituksen linjalle. Vasemmisto on nimenomaan pitänyt saavutuksenaan hallituksessa menestystään sijoittajavastuun edellyttämisessä pelastuspaketteihin, ja tästä syystä kyseinen varaus myös liitettiin kysymykseen. Toisaalta ristiriitaista informaatiota antaa yksityiskohtaisempi kysymys pelastuspaketeista, joka oli erillisenä kysymyksenä kyselyn loppupuolella. Tässä lainkaan yhtä moni ei valinnut vaihtoehtoa ”pelastuspaketit ovat olleet väärä ratkaisu”. Sen sijaan paljon useammat katsoivat pelastuspakettien edellyttävän sijoittajavastuuta, pankkien sosialisointia, tai velkojen mitätöintiä. Kenties taustalla on jonkinlaista fatalismia suhteessa pelastuspaketteihin: niiden ei lähtökohtaisesti katsota palvelevan julkilausuttua tarkoitustaan, mutta niiden poliittisten ehtojen muuttamisen katsotaan olevan

uskottavampi tavoite kuin valitun lähestymistavan muuttaminen.

Myös huomattava yksimielisyys siitä, että EU sitoo Suomea uusliberaaliin talouspolitiikkaan ja ylikansalliseen finanssikapitalismiin, on jossain määrin ristiriitaista kyselyn muiden vastausten valossa. Muissa vastauksissa vastaavaa EU-kielteisyyttä ei ole luettavissa. Asian luonnollinen tulkinta lienee syvä tyytymättömyys nykyisenkaltaista unionia kohtaan sekä aatteellinen sitoutuminen ylikansallisen politiikan tarpeeseen. Toisaalta myös väittämässä esiintyvät ilmaisut ”uusliberaali talouspolitiikka” ja ”ylikansallinen finanssikapitalismi” voivat herättää voimakkaita tunteita ja johtaa myönteiseen vastaukseen, ilman tarkempaa sisällöllistä pohdintaa.

Vahva yksimielisyys kriisimaiden palkkatason nousun tarpeesta ja EKP:n mandaatin muuttamisesta ovat yksiselitteisempiä ideologisia kysymyksiä ja kyseessä on vahva viesti jäsenistöltä. Ajatusta palkkatason nousun tarpeellisuudesta tukee se, että

Suomen tulisi edellyttää pelastuspakettien ehtona

enemmistö vastaajista on myös täysin tai osittain samaa mieltä sen kanssa, että Vasemmiston tulisi ajaa eurooppalaisten työläisten etuja myös silloin kun tämä tapahtuu Suomen kansallisen edun kustannuksella. Mitä tulee eurooppalaisen tason vasemmistoliikkeeseen, enemmistö katsoi olevansa osa tällaista liikettä, mutta ”osittain samaa mieltä” –vastausten määrä oli poikkeuksellisen suuri.

Integraation ja harmonisoinnin syventämiselle yksittäisillä politiikkalohkoilla tuli yllättävänkin paljon kannatusta. Kyselyssä annettiin vaihtoehtoja politiikkalohkoista, joilla tulisi lisätä Euroopan sisäistä harmonisointia kansallisen päätösvallan kustannuksella. Vastaajien enemmistö kannatti eurooppalaisen tason minimipalkkaa, työehtosopimusten perusosaa sekä sosiaaliturvaa. Verotuksen ja turvallisuuspolitiikan harmisointi saivat vähemmän kannatusta.

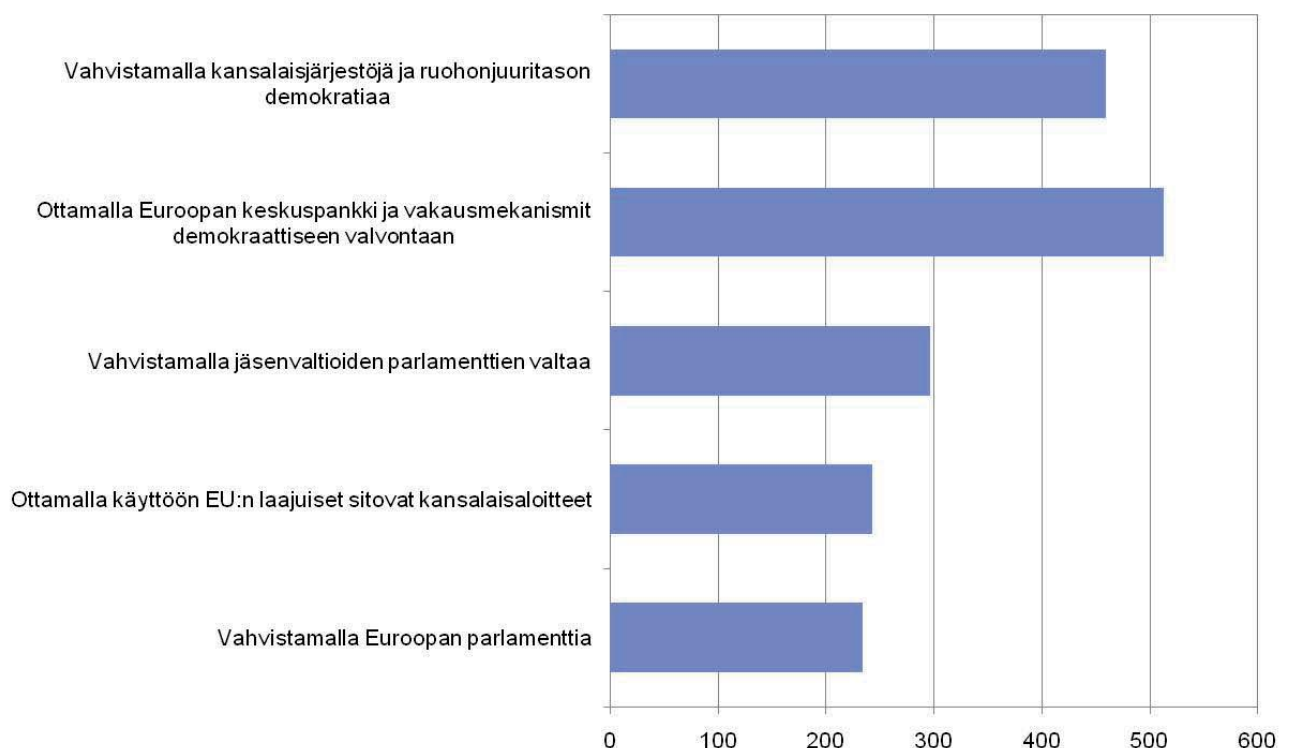
Muut kysymykset olivat monivalintakysymyksiä. Vastaaja saattoi siis valita useamman annetuista

vaihtoehtoista. Pelastuspaketteja koskevassa kysymyksessä sai valita, mitä (jos mitään) tulisi vaatia pelastuspakettien ehtona. Muissa kysymyksissä kysyttiin, mitä nykyisen talouskriisin ratkaiseminen edellyttää, ja miten demokratiaa EU:ssa tulisi syventää.

Kriisin ratkaisumalleista eniten kannatusta sai ”leikkauspolitiikan lopettaminen ja investoinnit”. Myös kriisimaiden velkojen mitätöinti oli suosittu vastaus. Sen sijaan liittovaltio ja toisaalta rahaliiton hajoaminen olivat huomattavasti vähemmän suosittuja vaihtoehtoja. Näyttää siis siltä, että jäsenistö ei usko itse järjestelmän kokosiin muutoksiin, vaan haluavat nimenomaan toisella tavalla rakennettuja politiikkatoimia järjestelmän sisällä ja järjestelmän keskeisten instituutioiden parantamista.

Demokratiansyventämistä koskevassa kysymyksessä suosituimmat vastaukset olivat ”Euroopan Keskuspankin saattaminen demokraattiseen valvontaan” ja ”Ruohonjuuritason demokratian

Demokratiaa EU:ssa tulee syventää

ja kansalaisjärjestöjen vahvistaminen”. Parlamentaariseen demokratian vahvistamiseen uskottiin vähemmän, olkoonkin että vastaukset tähän kysymykseen olivat tasaisemmin jakautuneet.

6. Toiveet kampanjakärjiksi

Kyselyssä oli mukana kaksi avokysymystä, joista toinen koski Vasemmistoliiton kärkiteemoja EU-vaaleissa ja toinen oli yleisempi ”muita terveisiä”. Muita terveisiä –vastaukset ovat kirjavampia ja lukumäärältään vähäisempiä, joten tässä keskitytään ensimmäiseen kysymykseen. Siitä jäsenyyttä kuvaava, minkälaisia asioita Vasemmistoliiton jäsenkunta toivoisi puolueen pitävän keskeisinä kärkinään eurovaalikampanjassa.

Yleisesti ottaen voidaan sanoa, että vastaukset heijastavat sitoutumista internationalistiseen ajatteluun. Suoraan EU-kielteisyyttä vaativia vastauksia ei ollut enempää kuin suoraan EU-myönteisiä, minkä lisäksi vastausten enemmistö oli implisiittisesti EU-myönteisiä, vaati EU-tason toimia ja/tai harmonisointia jollakin politiikkalohkolla. Vaatimukset vahvemmassa kansallisen edun tavoittelusta ja ”laiskamaita”

syöttävät äänet olivat yksittäisiä. Kyllä/ei EU:lle –henkisiä vastauksia erittäin paljon yleisempiä ovat jotakin politiikkasektoria koskevat vastaukset. Näyttääkin siltä, että jäsenistö toivoo vahvemmin temaattisia kampanjakärkiä kuin yleistä kantaa integraatioon.

Tässä on toki huomattava tietynlainen jännite. Siinä missä ylivoimaisessa enemmistössä vastauksista esitetään eurooppalaisen tason politiikkatoimia ja Unioniin kielteisen kannan ottamista esittävien joukko on vähäinen, jälkimmäinen joukko ilmaisee kantansa lähes poikkeuksetta erittäin voimakkaasti, emotionaalisesti ja vahvoja kielikuvia käyttäen.

Merkillepantavaa on myös, että rahaliittoon suhtaudutaan huomattavasti kielteisemmin kuin Unioniin. Siinä missä Unionista eroamista poliittisena teemana esittävien vastausten määrä on marginaalinen, rahaliitosta eroaminen suorana poliittisena vaatimuksena nousee paljon useammin esiin. Erityisen huomionarvoista on, että vaatimus rahaliiton purkamisesta yhdistyy usein samojenkin henkilöiden vastauksissa integraatioita tosiasiallisesti syventävien toimien vaatimiseen. Tosin on huomattava, että rahaliitosta eroamisen vaatiminen on kvantitatiivisessa aineistossa harvinaisempaa,

Euroopan nykyisen talouskriisin ratkaiseminen edellyttää

mistä voisi päätellä että se on hyvin keskeinen tema niille jotka sitä ajavat: asiaa ylipäänsä kannattavat nostavat sen lähes poikkeuksetta toivotuksi kampanjakärjeksi.

Mitä tulee EU:n kehittämiseen poliittisena rakenteena, vastauksissa korostuu kaksi ydintemaa: demokratia ja byrokratian karsiminen. Yksittäisenä asiasanana demokratia on koko vastausaineiston yleisin. Vastauksissa mainitaan paitsi EU:n demokratisointi yleisesti, myös talouden/kapitalismin demokratisointi, ruohonjuuritason demokratia ja EU:n rooli maailmanlaajuisen demokratian edistämässä. Useissa vastauksissa kiinnitetään myös huomiota lobbauksen kielteisiin vaikutuksiin EU:ssa.

Itsetarkoituksellisen byrokratian karsiminen nousee esiin yllättävänkin vahvasti. Vasemmiston tehtäväksi nähdään paitsi vaatia tämän byrokratian järjeistämistä, myös tuoda näkyväksi byrokratian ja suuryritysten/finanssikapitalismin kytköksiä ja lobbauksvaltaa. Useissa vastauksissa vaaditaan myös julkisuusasteen lisäämistä. Byrokratian purkaminen linkitetään monissa vastauksissa ”ihmisten äänen” kuulemiseen. On merkillepantavaa, että EU-byrokratian ongelmien esille nostaminen ei näyttäisi suoraan linkittyvän EU-kielteisyyteen, vaan tema nousee esiin myös monissa lähtökohtaisesti syvempää poliittista harmonisointia toivovissa vastauksissa.

Poikkikansallisen politiikan merkitys nousee erityisesti esiin asioissa, jotka voidaan jaotella työelämää, sosiaalisia kysymyksiä ja ympäristökysymyksiä koskeviin.

Työelämä nousi esille hyvin monissa vastauksissa. Vastausten yleishenki on, että EU:n alueelle tarvitaan enemmän yhteisiä normeja ja työläisiä suojelevaa politiikkaa. Vastauksissa viitattiin yhteisiin työelämän pelisääntöihin, työelämän perusoikeuksiin EU-tasolla, työntekijöiden etuihin EU-tasolla, eurooppalaisen tason minimipalkkaan, ja niin edespäin. Myös ay-liikkeen eurooppalaisen yhteistyön tarvetta nostettiin esiin monissa vastauksissa. Lisäksi monissa vastauksissa nostettiin esille työttömyys, erityisesti nuorisotyöttömyys. Nuorisotyöttömyys selvästi näyttäytykin eurooppalaisena ongelmana, joka pitäisi ottaa huomattavasti nykyistä vakavammin.

Jälleen jonkinlaisena vastatendenssinä yksittäisissä vastauksissa vaadittiin työläisten liikkuvuuden rajoittamista kotimaisten työläisten suojelemisen vuoksi.

Sosiaaliset kysymykset esiintyivät myös monissa vastauksissa, olkoonkin että maininnat olivat vähäisempiä. Vastauksissa oli jonkin verran mainintoja sosiaaliturvan minimin yhtenäistämistä EU-tasolla ja julkisten palveluiden minimitasosta kaikille EU-kansalaisille. Näitä yleisempiä olivat kuitenkin iskulauseenomaiset toiveet politiikan kärjiksi. Tällaisia ovat esimerkiksi sosiaalisesti oikeudenmukainen liittovaltio, sosiaalinen Eurooppa, ihmisten Eurooppa, ihmiset ensin, talousjärjestelmä ihmisille, valta markkinoilta ihmisille, ja niin edespäin.

Konkreettisemmista sosiaalisista teemoista vähemmistöjen ja siirtolaisten kohtelu nousi varsin useissa vastauksissa esiin. Huomattavan paljon mainintoja sai rasismien ja äärioikeiston nousun vastustaminen. Tätä voi pitää yllättävänä ja myös jonkinlaisena viestinä puolueelle. Voidaan tulkita, että jäsenistössä äärioikeiston nousua pidetään yleiseurooppalaisena temana, joka puolueen ja eurooppalaisen vasemmiston tulisi ottaa nykyistä vakavammin.

Ympäristönsuojeluun liittyviä vastauksia oli todella paljon, mitä voi pitää ehkä yllätyksenä. Ekologiset teemat ovat vastausten perusteella selvästi jäsenistön keskeisiin poliittisiin huolenaiheisiin kuuluvia. Vastauksissamainittiinkestäväkehitys, luonnonarvot, ympäristöasiat jne lukuisia kertoja. Erityisen paljon mainintoja oli ilmastopolitiikasta. Useiden vastausten sävy on sellainen, että EU:n toivotaan ottavan ”kunnianhimoisen” tai ”edelläkävijän” roolin ilmastonmuutoksen torjunnassa. Vastauksista myös heijastuu käsitys siitä, että EU on uskottava ja kykenevä toimija ympäristöasioissa. Toisaalta tätä tulosta on myös verrattava kvantitatiivisen aineiston kysymykseen EU:n ympäristöpolitiikasta. Väite, jonkamukaan EU on vahvistanut ympäristöpolitiikkaa enemmän kuin mihin jäsenvaltiot olisivat kyenneet, sai vähänlaisesti tukea. Voikin päätellä, että unionia pidetään *potentiaalisesti* mutta vain potentiaalisesti uskottavana ympäristöpolitiikan toimijana.

Myös eurooppalainen turvallisuuspolitiikka aitona vaihtoehtona NATOLle ja rauhanliike yleisesti saivat jonkin verran mainintoja.

Vahvimmin esille nousevat teemat vastauksissa liittyvät kuitenkin talouteen ja demokratiaan. Talouspolitiikassa esille nousee erityisesti elvytyspolitiikka ja pankkisektorin uudistaminen. Elvytyspolitiikkaa vaaditaan joissakin vastauksissa puhumalla leikkauspolitiikan tai ”austeritypolitiikan” lopettamisesta. Toisissa vastauksissa käytännössä sama asia on ilmaistu positiivisena vaatimuksena: olisi aloitettava vahva elvytyspolitiikka tai luotava kattava eurooppalaisen tason investointiohjelma. Joissakin vastauksissa puhutaan ”talouspolitiikan suunnanmuutoksesta” tai kysynnän lisäämisestä. Tämä useissa vastauksissa esiin tuleva ajatus on joka tapauksessa selvä: Vasemmiston toivotaan asettavan selvästi vastakkain nykyinen leikkauspolitiikka ja investointivetoinen elvyttävä politiikka, ja asetettava vahvasti tukemaan jälkimmäistä.

Tarve pankkisektorin uudistamiseen nousee myös esille hyvin monissa vastauksissa. Vastauksissa on paljon kielikuvamaisia vaatimuksia: pankkien toiminnan rajoittaminen, pankkivallan nujertaminen, pankkien saaminen vastuuseen, ja niin edespäin. Toisissa vastauksissa esitetään rahoitussektorin avoimuuden lisäämistä, pankkisektorin demokratisointia, pankkien valvonnan lisäämistä, pankkien kansallistamista tai pankkien pilkkomista.

Myös Euroopan keskuspankki mainitaan hyvin monissa – voisi sanoa yllättävän monissa – vastauksissa. Ennen kaikkea näissä vaaditaan EKP:n mandaatin muuttamista tai EKP:n demokraattista kontrollia.

Talusteemoista kaikkein eniten mainintoja saa veroparatiisien lakkauttaminen. Teema nousee esille sekä vaatimuksena lakkauttaa EU:n sisäiset veroparatiisit, että ajatuksena siitä, että EU:n pitäisi ottaa johtava rooli maailmassa pankkisalaisuusalueiden avaamiseksi – aika lailla samassa sävyssä kuin päästökaupasta puhutaan. Vaikka joissakin vastauksissa mainitaan verotus tai tuloerot yleisemmin, nämä asiasanat saavat taas vähemmän mainintoja.

7. Taustatekijöiden vaikutus vastauksiin

Taustatekijöiden vaikutus vastauksiin on kiinnostava tieto kahdestakin syystä. Ensinnäkin se auttaa tasapainottamaan vastauksia. Kun esimerkiksi tiedetään miesten olevan yliedustettuina vastaajajoukossa suhteessa naisiin, voidaan tätä suhteuttaa kysymykseen/kysymyksiin, jossa miesten vastaukset poikkeavat naisten vastauksista. Toiseksi taustatekijöiden vaikutus auttaa myös laajemmin poliittisen kampanjan suunnittelussa ja viestin kohdentamisessa.

Sukupuolella oli hienoinen vaikutus muutamiin väitteisiin. Naiset olivat hieman miehiä enemmän samaa mieltä seuraavan väitteen kanssa: ”Vasemmistoliiton tulee puolustaa työvoiman vapaata liikkuvuutta.” Miehet taas olivat naisia enemmän samaa mieltä väitteestä ”EU sitoo Suomea uusliberaaliin talouspolitiikkaan ja ylikansalliseen finanssikapitalismiin.” Ikä vaikutti väittämän ”Vasemmistoliiton tulee puolustaa työvoiman vapaata liikkuvuutta.” arviointiin niin, että nuoremmat olivat enemmän yhtä mieltä väittämän kanssa kuin vanhemmat.

Asuinpaikka vaikutti myös näkemyksiin muutamista väitteistä. Pääkaupunkiseudulla oltiin muuta maata enemmän samaa mieltä seuraavien väitteiden kanssa: ”Vasemmistoliiton tulisi ajaa eurooppalaisten työläisten etua myös silloin, kun se tapahtuu Suomen kansallisen edun kustannuksella.”; ”Vasemmistoliiton tulee puolustaa työvoiman vapaata liikkuvuutta.” Seuraavien väitteiden kanssa taas pääkaupunkiseudulla oltiin muuta maata vähemmän samaa mieltä: ”Vasemmiston tulisi tavoitella Suomen eroa Euroopan rahaliitosta.”; ”Myös uudemmat pelastuspaketit, joihin on neuvoteltu sijoittajavastuuta, ovat hyödyttäneet lähinnä pankkeja.”

Koulutus vaikutti seuraavien väitteiden arviointiin. Korkeammin koulutetut olivat useammin samaa mieltä seuraavien väitteiden kanssa: *Vasemmistoliiton tulisi ajaa eurooppalaisten työläisten etua myös silloin, kun se tapahtuu Suomen kansallisen edun kustannuksella.*; ”Vasemmistoliiton tulee puolustaa työvoiman vapaata liikkuvuutta.”; ”EU on vahvistanut ympäristöpolitiikkaa enemmän kuin mitä jäsenvaltiot ovat tehneet”.; ”EU on vahvistanut

vähemmistöjen asemaa enemmän kuin mitä jäsenvaltiot ovat tehneet.” Vähemmän koulutetut taas olivat useammin samaa mieltä seuraavien väitteiden kanssa: ”Vasemmiston tulisi tavoitella Suomen eroa Euroopan rahaliitosta.”; ”Myös uudemmat pelastuspaketit, joihin on neuvoteltu sijoittajavastuuta, ovat hyödyttäneet lähinnä pankkeja.”

*Jäsenaktiivisuuden vaikutusta tarkasteltiin niin, että erikseen tarkastelussa olivat ei-jäsenet, rivijäsenet ja aktiivijäsenet. Aktiivisemmat jäsenet olivat enemmän samaa mieltä seuraavien väitteiden kanssa: *Koen Vasemmistoliiton olevan osa Euroopan laajuista vasemmistoliikettä, jolla on yhtenäiset tavoitteet.; Vasemmistoliiton tulisi ajaa eurooppalaisten työläisten etua myös silloin, kun se tapahtuu Suomen kansallisen edun kustannuksella.; Euroopan keskuspankin mandaattia tulisi muuttaa niin, että se voisi rahoittaa suoraan jäsenvaltioita kierrättämättä rahoja liikepankkien kautta.; Vasemmiston tavoitteena tulisi olla palkkatason nousu ja julkisen sektorin toimintakyvyn vahvistaminen kriisimaissa nykyisen leikkauspolitiikan sijaan.**

8. Yhteenvetoa

Kaikkineen vastauksista piirtyy kuva Vasemmiston kannattajista joukkona, jolla on varsin selvä poliittinen visio Euroopasta. Tämän vision kärkiä ovat talouskriisin ratkaiseminen elvyttävällä politiikalla ja pankkisektorin kontrollointi; EU:n aktiivinen rooli kansainvälisessä ympäristöpolitiikassa ja

veroparatiisien torjumisessa; ”sosiaalisemman” Euroopan luominen sekä avoimuuden ja (nykyistä laajemmin ymmärretyn) demokratian lisääminen EU:ssa. Visio on lähtökohtaisesti proaktiivinen; vastausten perusteella kuva Vasemmistosta ”ei-liikkeenä” tai ikuisten torjuntataisteluiden kävijänä on virheellinen.

Vasemmiston kannattajat näyttävät toivovan jonkinlaista ”hyvinvointivaltion eurooppalaistamista” tai ”sosiaalista Eurooppaa”. Jälkimmäiseen agendaan kuuluu vahva reagointi äärioikeiston nousuun. Joidenkin politiikkalohkojen, kuten työelämän ja sosiaaliturvan minimitasojen viemistä eurooppalaiselle tasolle selvästi toivotaan. Sen sijaan rahaliittoon jäsenistö suhtautuu huomattavasti kielteisemmin. Vasemmiston visiona selvästi on poikkikansallinen politiikka, jossa rahaliiton nykyrakenteet on joko purettu tai niitä on rajusti uudistettu demokraattisemmiksi. Poikkikansallisen politiikan ja rahaliiton selvä erottaminen toisistaan kampanjassa on eräs kyselyn vahvoja viestejä. Unionilla nähtiin paljon realisoitumatonta potentiaalia suhteessa ympäristöpolitiikkaan.

Tämän vision vastatrendinä näkyy hyvin kielteisesti EU:iin suhtautuvien joukko, jotka lähtökohtaisesti toivovat järjestelmän purkamista, työvoiman liikkuvuuden rajaamista ja usein korostavat kansallista etua. Joukko on pienehkö mutta ei merkityksettömän kokoinen. Näiden mielipiteiden integroiminen kyselyn vastaajien valtavirtaan vaikuttaa haastavalta.